

Natuurtoets

**Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en
380 kV hoogspanningsstation Meeden**

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0432247.100
definitief revisie 00
12 april 2021

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 1119-0432247.100
documentnummer 432247-MEE-NT-001
definitief revisie 00
12 april 2021

Auteur

J. Hovius

Opdrachtgever

TenneT TSO B.V.
Postbus 718
6800 AS ARNHEM

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

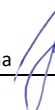
datum vrijgave
12-04-2021

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
R.S. Raap

vrijgave
A.J. Brandsma

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en planvoornemen	7
1.2	Doel en onderzoeksvragen	9
1.3	Leeswijzer	9
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	10
2.1	Algemeen	10
2.2	Soortbescherming	10
2.3	Gebiedsbescherming	11
2.3.1	Natura 2000	11
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	11
2.3.3	Bos- en natuurgebieden buiten het NNN	12
2.3.4	Leefgebied weide- en akkervogels	12
2.3.5	Ganzenfoerageergebied	12
3	Methodiek	13
3.1	Algemeen	13
3.2	Bureauonderzoek	13
3.3	Terreinbezoek	14
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	14
4	Resultaten	15
4.1	Gebiedsbeschrijving	15
4.2	Beschermde soorten	17
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	17
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	18
4.2.2.1	Vogels	18
4.2.2.2	Vleermuizen	20
4.2.2.3	Overige zoogdieren	22
4.2.2.4	Vissen en amfibieën	23
4.2.2.5	Overige flora en fauna	23
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	23
4.3	Beschermde gebieden	24
4.3.1	Natura 2000-gebieden	24
4.3.2	NNN	24
4.3.3	Bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebied weide- en akkervogels en ganzenfoerageergebieden	25
4.3.4	Bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebied weide- en akkervogels en ganzenfoerageergebieden	27
5	Toetsing	27
5.1	Effectbepaling plan	27
5.1.1	Vogels	27
5.1.2	Vleermuizen	29

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden
projectnummer 0432247.100
12 april 2021 revisie 00
TenneT TSO B.V.

5.1.3	Steenmarter	30
5.1.4	Vissen en amfibieën	30
5.2	Effecten op beschermde gebieden	31
5.2.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	31
5.2.2	Effecten op het NNN	31
5.2.3	Effecten op bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebieden weide- en akkervogels en ganzenfoerageergebieden.	31
6	Bronnen	32

Bijlage 1: Wettelijk kader

Conclusies en advies

In opdracht van TenneT is door Antea Group een Natuurtoets uitgevoerd. De opdrachtgever is voornemens om uitbreidingswerkzaamheden uit te voeren aan het TenneT hoogspanningsstation Meeden 110kV, 220kV en 380kV in het dorp Meeden, gemeente Midden-Groningen, provincie Groningen.

De uitbreidingsplannen op het hoogspanningsstation bestaat uit twee arealen (zie ook figuur 1.2). Eerste areaal is op het 110kV deel en het tweede areaal is ten behoeve van de uitbreiding van het bestaande 220kV deel. Op beide arealen is voorzien dat hier de bosschages verwijderd dienen te worden. Het 220kV areaal zal op korte termijn worden aangekocht. Het 110kV areaal is al in bezit van TenneT en zal naar alle waarschijnlijkheid rond 2025 bouwrijp worden gemaakt. Doordat er veel tijd zit tussen de Natuurtoets en de uitvoering van de uitbreiding, kunnen er veranderingen zijn plaatsgevonden met betrekking tot beschermde natuurwaarden. Daarom is binnen drie jaar vóór de uitvoering van de uitbreidingswerkzaamheden een update van deze natuurtoets vereist. Dan wel dat deze natuurtoets een geldigheid heeft van drie jaar.

Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat de ingrepen niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland en aanvullend provinciaal beleid. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies: Beschermde gebieden

Het projectgebied is niet gelegen in een NNN-gebied, Natura 2000-gebied, leefgebied voor akker- en/of weidvogels of ganzenfoeragegebied.

Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, “Zuidlaardermeer” is gelegen op circa 15 kilometer afstand tot het projectgebied. Gezien de relatief kleine en kortdurende ingreep, de afstand en tussenliggende afschermende elementen, kunnen effecten door storingsfactoren zoals verdroging, versnippering, of verstoring door geluid, licht en trillingen op voorhand worden uitgesloten. Effecten ten gevolge van vermesting en verzuring door stikstofdepositie via de lucht op Natura 2000-gebieden kunnen niet op voorhand uitgesloten worden, aangezien deze over grote afstand plaats kunnen vinden. Om te bepalen of er sprake is van (significant) negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van de stikstofemissie door het project, dient een nadere beschouwing plaats te vinden (o.a. AERIUS-berekening) (zie ook hoofdstuk 5).

NNN

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 6 kilometer afstand van het projectgebied. De provincie Groningen hanteert geen externe werking op NNN-gebieden, waardoor effecten kunnen worden uitgesloten.

Houtopstanden

De bosschage aan de oostzijde van het plangebied is kleiner dan 10 are. Hiervoor hoeft ten aanzien van het kappen van houtopstanden geen vergunning bij de gemeente Midden-Groningen aangevraagd te worden en ook hoeft er geen kapmelding gedaan te worden bij de provincie Groningen. De bosschage in eigendom van de derde partij, gelegen in de zuidelijke hoek van het projectgebied is echter wel groter dan 10 are. Hiervoor dient een vergunning bij de gemeente Midden-Groningen aangevraagd te worden. Daarnaast moet er een kapmelding gedaan worden bij de provincie Groningen. Ook zal de provincie Groningen eisen dat de te kappen houtopstanden gecompenseerd dienen te worden door middel van herbeplanting.

Bos- en natuurgebieden buiten NNN, leefgebied akker- en weidevogels en ganzenfoeragegebieden

Het projectgebied is niet gelegen binnen bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebied voor weide- en akkervogels of ganzenfoeragegebieden. Er is daarom geen belemmering vanuit het provinciale beleid van de provincie Groningen ten aanzien van bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebied voor akker- en weidevogels en ganzenfoeragegebieden.

Tabel 0.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN	Aanvullend provinciaal beleid	Houtopstanden
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Mogelijk	Nee	Nee	Ja
Effecten?	Mogelijk veresting of verzuring door stikstofdepositie.	Nee	Nee	Ja
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	AERIUS-berekening benodigd en mogelijke vervolgstappen.	Nee	Nee	Een vergunningsaanvraag bij de gemeente Midden-Groningen, een kapmelding en compensatie d.m.v. herbepanting bij de provincie Groningen, voor het kappen van de bosschage in de zuidelijke hoek.
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Afhankelijk van uitkomsten AERIUS-berekening.	Ja	Ja	Nee

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het projectgebied:

- Jaarrond beschermde nesten;
- Algemene broedvogels (mogelijk nestplaatsen aanwezig);
- Vleermuizen (potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes);
- Steenmarter (potentieel leefgebied/verblijfplaatsen);

In Tabel 0.2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. In Hoofdstuk 5 van deze Natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies.

Tabel 0.2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde nesten	Ja, twee (natuurlijke) potentieel jaarrond beschermde nesten aanwezig. Eén in bosschage oostzijde, één in bosschage zuidzijde.	Ja	Mogelijk, indien de nesten in gebruik zijn door een vogelsoort met jaarrond beschermd nest. Zie paragraaf 5.1.1 voor werkwijze	Mogelijk, indien de nesten in gebruik zijn door een vogelsoort met jaarrond beschermd nest.	Nader onderzoek
Algemene broedvogels	Ja, nestgelegenheid aanwezig op de grond, in bomen en bosschages.	Nee	Nee, mits er buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Zie paragraaf 5.1.1 voor werkwijze	Nee	Buiten het broedseizoen werken. Werken binnen het broedseizoen wordt sterk afgeraden. Indien toch tijdens het broedseizoen wordt gewerkt dienen de projectgebieden voorafgaand gecontroleerd te worden op broedvogels en vrijgegeven te zijn. Indien begonnen wordt vlak voor het broedseizoen, dient het gebied broedvogelvrij gehouden te worden door middel van vogelwerende middelen of ongeschikt maken van het terrein. Dit mag niet in een straal van 75 meter rond de potentieel

					jaarrond beschermde nesten.
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen in bebouwing en essentiële vliegroutes langs de bomenlaan aan de weg, Beneden Veensloot en langs de noord- en oostzijde van het projectgebied.	Nee	Nee, mits lichtuitstraling op de bomenlanen voorkomen wordt. Zie paragraaf 5.1.2 voor werkwijze	Nee	Gebruikte verlichting weg draaien van de bomenlaan aan de weg, Beneden Veensloot, In de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober).
Steenmarter	Mogelijk leefgebied/verblijfplaats in bosperceel zuidhoek projectgebied.	Ja	Mogelijk, indien verblijfplaatsen in het bosperceel aanwezig zijn.	Mogelijk, indien verblijfplaatsen in het bosperceel aanwezig zijn.	Nader onderzoek

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage I staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

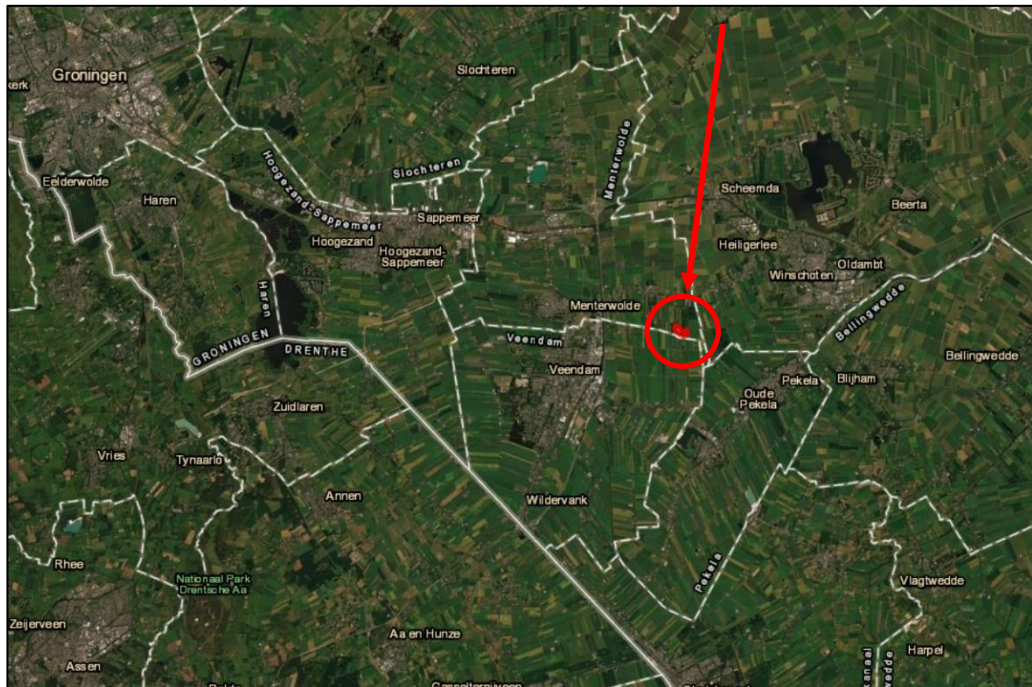
In de sloot die gedeeltelijk gedempt wordt leven mogelijk vissen en amfibieën. Beschermde vissen- of amfibieënsoorten kunnen op basis van recente waarnemingen, bekende verspreiding en de aanwezige habitats en kenmerken van het projectgebied worden uitgesloten binnen de invloedsfeer van het projectgebied. Echter zijn er mogelijk wel, niet- beschermde of vrijgestelde vissen en amfibieën aanwezig in de gedeeltelijk te dempen sloot in het projectgebied. Voor deze soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Bij het dempen van de sloot wordt daarom geadviseerd om werkzaamheden zoveel mogelijk in de maanden september en oktober uit te voeren doordat dan na de voortplantingsperiode en voor de winterrust van amfibieën gewerkt wordt. Werk in ieder geval bij een watertemperatuur boven de 5°C en wanneer er geen ijsvorming is. Er dient in één richting gewerkt te worden, richting delen van de sloot die niet aangetast zullen worden. Hierdoor kunnen dieren de werkzaamheden ontvluchten.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en planvoornemen

In opdracht van TenneT is door Antea Group een Natuurtoets uitgevoerd. De opdrachtgever is voornemens om uitbreidingswerkzaamheden uit te voeren aan het TenneT hoogspanningsstation Meeden 110kV, 220kV en 380kV in het dorp Meeden, gemeente Midden-Groningen, provincie Groningen. In Figuur 1.1 is de globale ligging van het projectgebied weergegeven.

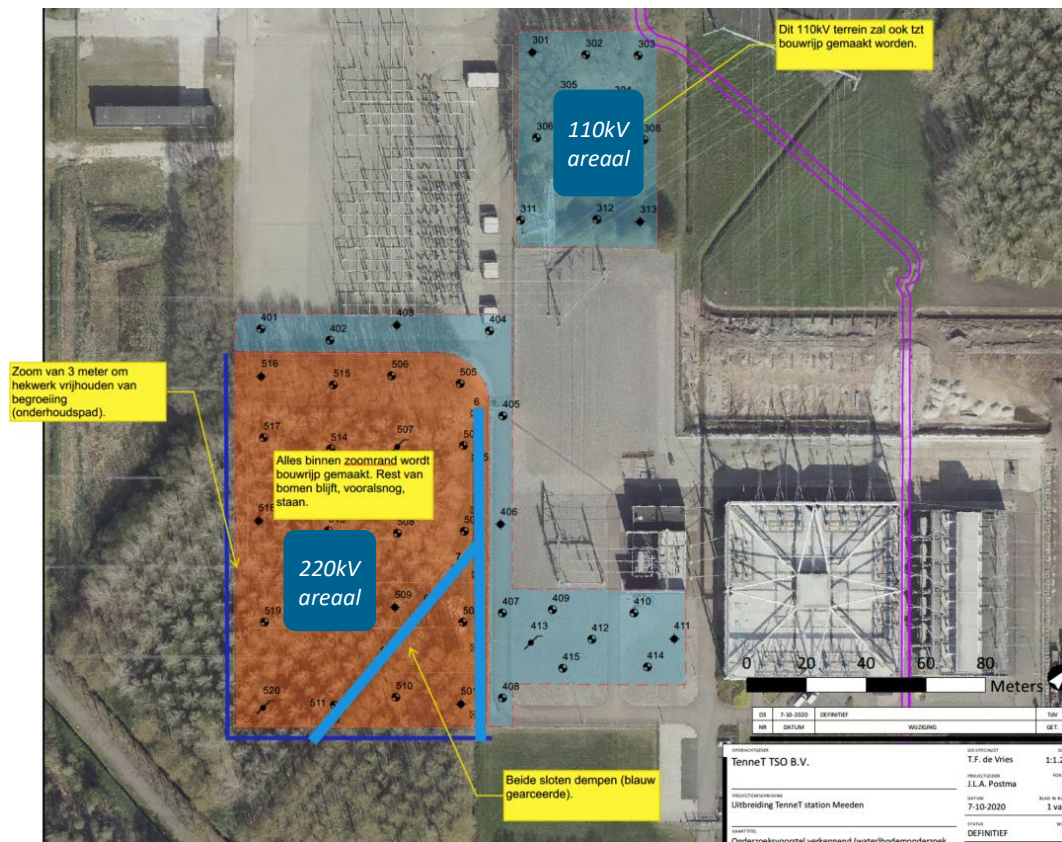
De geplande werkzaamheden omvatten het maken van sonderingen, bouwrijp maken, bijplaatsen van transformatoren, het verwijderen van bomen, struiken en bodembedekking en het gedeeltelijk dempen van een sloot (zie Figuur 1.2.). Het slopen van bebouwing wordt niet gedekt in deze natuurtoets.

Figuur 1.1. Globale ligging van het projectgebied (rood gearceerd). (Bron achtergrond: ESRI).

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden
projectnummer 0432247.100
12 april 2021 revisie 00
TenneT TSO B.V.

Figuur 1.2. Overzicht van de uitbreidingen buiten het huidige hekwerk van het projectgebied. (Bron: TenneT).

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit rapport zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb (Wet natuurbescherming) beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen activiteit? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het projectgebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland.

De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

2.3.3 Houtopstanden

De gemeente Midden-Groningen hanteert de volgende regels voor het vellen van houtopstanden. Er hoeft géén vergunning aangevraagd te worden voor het kappen van de volgende houtopstanden:

- wegbeplantingen en eenzijdige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voorzover bestaande uit niet-geknotte populieren of wilgen;
- vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- fijnsparren, niet ouder dan 12 jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- kweekgoed;
- houtopstand die bij wijze van dunning moet worden geveld;
- houtopstand die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en gelegen is buiten een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die:

ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are;

ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen;

- houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of last van het college

De bovenstaande regels gelden ook voor de provincie Groningen. Wanneer de te kappen houtopstand niet voldoet aan bovenstaande regels dient er bij de provincie Groningen ook een kapmelding gedaan te worden. Wanneer de kapmelding gedaan is dient de kap binnen één jaar uitgevoerd te worden. Daarnaast eist de provincie ook dat er herbeplanting binnen drie jaar verwezenlijkt moet worden.

2.3.4 Bos- en natuurgebieden buiten het NNN

Ook buiten de NNN zijn natuurgebieden en landschapselementen als beschermd aangewezen door de provincie Groningen. Voor deze gebieden zijn in de Omgevingsverordening beleidsregels opgenomen om die gebieden te beschermen. In Artikel 2.47 van de Omgevingsverordening provincie Groningen staat over Bos- en Natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland, dat er geen significant afbreuk mag worden gedaan aan het areaal van de gronden die tot het bos- of natuurgebied behoren of aan de actuele natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het bos- of natuurgebied, tenzij:

- a) er sprake is van een groot openbaar belang en;
 - er geen andere mogelijkheden zijn en;
 - de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd;
- b) de ingreep kleinschalig van aard is en;
 - schade zoveel mogelijk wordt voorkomen;
 - resterende schade volledig wordt gecompenseerd;
 - er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

2.3.5 Leefgebied weide- en akkervogels

Ook buiten de NNN zijn gebieden als beschermd aangewezen door de provincie Groningen. Voor deze gebieden zijn in de Omgevingsverordening beleidsregels opgenomen om die gebieden te

beschermen. In Artikel 2.48.1 en 2.48.2 van de Omgevingsverordening provincie Groningen staat over leefgebieden voor weide- en akkervogels dat een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een aangegeven leefgebied voor weide- en/of akkervogel, en dat voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling inzicht moet bieden in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied te voorkomen en restschade elders te compenseren als die ontwikkeling in significante mate afbreuk kan doen aan de waarden van het leefgebied voor weidevogels door aantasting van de landschappelijke openheid, of door verstoring van vogels en aantasting van het areaal. Voor bovenstaande geldt dat dit niet van toepassing is op normaal agrarisch gebruik.

2.3.6 Ganzenfoerageergebied

Ganzenfoerageergebieden betreffen percelen en/of gebieden die door de Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen aangewezen zijn als rustgebieden voor de grauwe gans, kolgans, brandgans en/of rotgans. Gedurende de winterperiode mag er in deze gebieden niet op deze soorten gejaagd worden. Daarnaast dient er, wanneer ruimtelijke plannen van invloed zijn op ganzenfoerageergebieden, de voornemens bij wezenlijke effecten op dit gebied, voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag. Dit onder voorwaarden zoals bedoeld en vastgelegd in het Groninger ganzenakkoord.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het projectgebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2015-2020 beschermde soorten zijn aangetroffen binnen een straal van 2,5 kilometer tot het projectgebied. Daarnaast is gebruikt gemaakt van de digitale verspreidingsatlas (Verspreidingsatlas z.d.). Deze atlas maakt gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 23 november is tussen 08:00 en 12:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door Jessica Hovius, een ecooloog van JM ecologie, bij droog, helder weer, een temperatuur van circa 10 °C en een windkracht van 3 Bft. Tijdens het terreinbezoek is de omgeving van het projectgebied bekeken op aanwezige soorten en habitats om een beeld te krijgen van aanwezige en mogelijke aanwezige beschermde flora en fauna.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is en of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) ingegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en volgens provinciaal beleid in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied ligt in Meeden ten oosten van de stad Veendam. De omgeving van Meeden is hoofdzakelijk agrarisch. Aan de zuidkant loopt de weg Beneden Veensloot, direct aan de overkant van deze weg liggen bosschages van Staatsbosbeheer. Aan de noordoostzijde van het projectgebied is een bosschage in een weiland gelegen. Bijna het gehele projectgebied wordt omgeven door sloten (Figuur 4.1.). Op het moment van schrijven zijn en worden er al sonderingen uitgevoerd. De werkzaamheden voor de uitbreidingen van de 220 en 110kV hoogspanningsstations die buiten het huidige hekwerk verricht/uitgevoerd zullen worden staan in de planning voor 2025 of later.

Figuur 4.1. Ligging van het projectgebied (rood gearceerd). (Bron achtergrond: ESRI).

Het projectgebied bestaat uit een hoogspanningsstation met verschillende installatiedelen zoals transformatoren, die nodig zijn voor het elektriciteitstransport. De bodem van het station bestaat deels uit beton(klinkers), zand, gras en kiezelstenen. Op het terrein staan naast transformatoren ook meerdere gebouwen en (tijdelijke) bouwketen. Het gehele terrein wordt omheind door een hoog hek. In de zuidelijke hoek van het projectgebied (220kV areaal) ligt een productiebos dat op het moment van schrijven eigendom is van een derde partij. Dit bosperceel heeft een gedeeltelijk dichte ondergroei van varens en braamstruiken en er loopt een sloot langs het hekwerk en door het bos. Daarnaast zijn er ook bosschages aan de oostzijde en de noordwestzijde van het

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden
projectnummer 0432247.100
12 april 2021 revisie 00
TenneT TSO B.V.

projectgebied. Bijna rond het gehele terrein staan bomenrijen die her en der onderbroken zijn. Gedurende het veldbezoek werden er volop werkzaamheden uitgevoerd aan het terrein.

Figuur 4.2. Meest oostelijke ingang.

Figuur 4.3. Links projectgebied, rechts bosschage in weiland, gezien vanaf noordoosten.

Figuur 4.4. Noordwesten projectgebied.

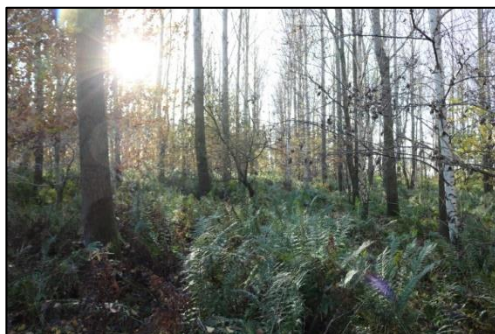
Figuur 4.5. Bosperceel van derde partij gezien vanaf noordwestzijde.

Figuur 4.6. Noordelijk deel projectgebied.

Figuur 4.7. Bosschage oostzijde gezien vanaf zuidoosten.

Figuur 4.8. Ondergroei bosperceel zuidelijke hoek.

Figuur 4.9. Te dempen sloot.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in de afgelopen 5 jaar diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV-onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied (binnen een straal van 2,5km) die in de NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2015-2020).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote Gele Kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet. Tevens worden soorten die niet bekend aanwezig zijn, maar mogelijk wel verwacht worden, toegevoegd.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

4.2.2.1 Vogels

Jaarrond beschermd nest

In de omgeving van het projectgebied komen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) voor. Tijdens het terreinbezoek is een straal van 75 meter rondom het projectgebied, de zogenaamde verstoringzone, gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten. Er zijn twee natuurlijke jaarrond beschermde nesten aangetroffen die waarschijnlijk afkomstig zijn van roefvogel(s). Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Eén nest bevindt zich in het bosschage aan de oostzijde van het projectgebied. Het andere nest bevindt zich in het bosperceel, welke eigendom is van een derde partij, in de zuidelijke hoek van het projectgebied. Daarnaast zijn er twee kunstmatige jaarrond beschermde nesten aangetroffen in de vorm van rieten mand en korf in de bosschage aan de oostzijde buiten het projectgebied. Dit betreffen nesten geplaatst voor de buizerd, waarvan bekend is dat het nest, welke zich het meest dichtbij het projectgebied bevindt, in het broedseizoen van 2019 in gebruik was. Jaarrond beschermde nesten van huismussen en gierzwaluwen worden niet verwacht in het projectgebied door de landelijke ligging en doordat het koloniebroeders zijn, in de bebouwing is onvoldoende broedgelegenheid aanwezig voor koloniebroeders. Ten slotte is het aanwezige habitat ongeschikt als broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart. Deze soort broedt bij voorkeur langs stromend water van rivieren en beken.

Figuur 4.8. Ligging van de jaarrond beschermde nesten (groene stippen zijn natuurlijke nesten, oranje stippen zijn kunstmatige nesten en blauwe stip is een algemene broedvogelnest). (Bron achtergrond: ESRI).

Figuur 4.9. Natuurlijk jaarrond beschermd nest, bosschage oostzijde projectgebied.

Figuur 4.10. Natuurlijk jaarrond beschermd nest, bosperceel particulier zuidzijde projectgebied.

Figuur 4.11. Kunstmatig jaarrond beschermd nest, bosschage oostzijde projectgebied.

Figuur 4.12. Kunstmatig jaarrond beschermd nest, bosschage oostzijde projectgebied.

Mogelijke consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten worden behandeld in paragraaf 5.2.1.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest

Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 t/m 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Alle bomen, struiken, masten en palen binnen de verstoringszone zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten en boomholtes waarin soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest tot broeden kunnen komen. De bovengenoemde aangetroffen nesten kunnen bij afwezigheid van een roofvogel ook in gebruik zijn door bijvoorbeeld de zwarte kraai. Echter zijn er geen ecologisch zwaarwegende redenen om de bescherming hiervan te rechtvaardigen. Er is voldoende en even geschikt nestgelegenheid in de omgeving. Voor overige mogelijk jaarrond beschermde nesten zoals de oeverzwaluw, boeren- en huiszwaluw, ontbreekt geschikt broedbiotoop. De aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten is daarmee uitgesloten.

Algemene broedvogels

Overall binnen het projectgebied kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. In graslanden aan de rand van het projectgebied, op de kiezelstenen in het projectgebied en op platte daken kunnen grondbroeders als scholekster tot broeden komen en in de bosschage, bomen en struiken in en rond het projectgebied diverse zangvogels. Langs de oevers van de watergangen kunnen diverse soorten watervogels tot broeden komen. Het hoofdgebouw (grote gebouw in de oostelijke hoek) is geschikt als locatie waar diverse zangvogels zoals de merel tot broeden kunnen komen. Ten westen van de hoofdingang, op de overgang van bakstenen naar stalen golfplaten, is een nest aangetroffen. Daarnaast zijn er geschikte invliegopeningen bij ventilatieroosters, hier zijn ook mestsporen van vogels aangetroffen.

Figuur 4.13. vogelnest, westzijde hoofdingang, hoofdgebouw.

Figuur 4.14. Mestsporen van vogels onder ventilatierooster.

Mogelijke consequenties van de ingreep op algemene broedvogels worden behandeld in paragraaf 5.1.1.

4.2.2.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een projectgebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een projectgebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijf- en rustplaatsen

Uit het literatuuronderzoek zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen in het projectgebied. Echter mag er hierdoor niet uitgesloten worden dat er geen vleermuizen aanwezig zijn in het projectgebied. In het projectgebied en binnen de verstoringszone daarvan zijn alle aanwezige bomen gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte holtes die dienst kunnen doen als vleermuisverblijfplaats. Dergelijke holtes zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten kan daarmee uitgesloten worden. Het hoofdgebouw, het grote gebouw achter het hoofdgebouw en de kleinere transformatorhuisjes in het projectgebied zijn echter wel geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Er zijn geschikte invliegopeningen bij ventilatieroosters, stootvoegen en waar de metalen golfplaten overgaan in het dak. Het gebouw achter (ten noorden) van het hoofdgebouw heeft brede kieren tussen de betonplaten waardoor ook hier geschikte invlieglocaties aanwezig zijn.

Figuur 4.15. Open stootvoeg hoofdgebouw.

Figuur 4.16. Open stootvoegen transformatorhuisje.

Figuur 4.17. Open kieren bij het gebouw achter

Figuur 4.18. Open kier van dichtbij waarbij toegang tot het gebouw goed te zien is.

Figuur 4.18. Ventilatioerooster en openingen bij golfplaten.

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden
projectnummer 0432247.100
12 april 2021 revisie 00
TenneT TSO B.V.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen voor vleermuizen worden behandeld in paragraaf 5.2.2.

Vliegrouteondersteuning

Rond het projectgebied zijn diverse lijnvormige landschapselementen aanwezig die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Bijna rond het gehele projectgebied lopen bomenrijen die dienst zouden kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Aan de west- en zuidzijde, net buiten het plangebied, staan langs de weg Beneden Veensloot aan beide kanten van de weg bomen die mogelijk een vliegroute voor vleermuizen vormen. Langs de oostzijde en gedeeltelijk de noordzijde van het plangebied loopt ook een bomenrij die mogelijk dienst kan doen als vliegroute. Omdat er weinig vergelijkbare lijnvormige elementen in de omgeving zijn, kan daarom niet worden uitgesloten dat dit essentiële vliegroutes voor vleermuizen betreffen.

Mogelijke consequenties van de ingreep op vliegrouteondersteuning voor vleermuizen worden behandeld in paragraaf 5.2.2.

Foerageergebied

Het projectgebied is voornamelijk bij de bosschages geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er is in de directe omgeving van het projectgebied echter voldoende alternatief en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig. Het aanwezige foerageergebied in en binnen de verstoringszone van het projectgebied wordt daarom niet aangemerkt als essentieel foerageergebied. Aanwezigheid van essentieel foerageergebied is daarmee uitgesloten.

4.2.2.3 Overige zoogdieren

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2,5 kilometer tot het tracé twee beschermde, niet vrijgestelde zoogdieren zijn waargenomen. Het gaat om de eekhoorn en steenmarter. De ecologische bevindingen voor deze soorten worden in dit hoofdstuk besproken per soort.

Eekhoorn

Eekhoorns leven met name in bossen, maar ook in parken, tuinen en houtwallen in de buurt van bossen. De eekhoorn maakt nesten in bomen of gebruikt boomholtes als verblijfplaats (Zoogdiervereniging, z.d.). In en rond het projectgebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen van de eekhoorn gevonden. De aanwezige bosschages in en rond het projectgebied kunnen echter wel dienst doen als foerageergebied van de eekhoorn. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving, waardoor dit foerageergebied, niet als essentieel foerageergebied wordt aangemerkt voor de eekhoorn.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Het gebouw aan de achterkant (noordkant) van het hoofdgebouw bevat kieren en openingen die toegankelijk zijn voor een steenmarter. Ook het bosperceel in de zuidhoek vormt geschikt leefgebied voor de steenmarter. Het is mogelijk dat in het gebouw of het bosperceel, verblijfplaatsen van de steenmarter aanwezig zijn. Ook gebruikt de steenmarter delen van het projectgebied mogelijk als foerageergebied. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving, waardoor dit foerageergebied, niet als essentieel foerageergebied wordt aangemerkt voor de steenmarter.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de steenmarter worden behandeld in paragraaf 5.2.3.

4.2.2.4 Vissen en amfibieën

Beschermde vissen- of amfibieënsoorten kunnen op basis van recente waarnemingen, bekende verspreiding en de aanwezige habitats en kenmerken van het projectgebied worden uitgesloten binnen de invloedsfeer van het projectgebied. Echter zijn er mogelijk wel, niet- beschermde of vrijgestelde vissen en amfibieën aanwezig in de gedeeltelijk te dempen sloot in het projectgebied. Voor deze soorten geldt de zorgplicht.

4.2.2.5 Overige flora en fauna

Overige beschermde dier- en plantensoorten kunnen op basis van de recente waarnemingen, bekende verspreiding en de aanwezige habitats en kenmerken van het projectgebied worden uitgesloten binnen de invloedsfeer van het projectgebied.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

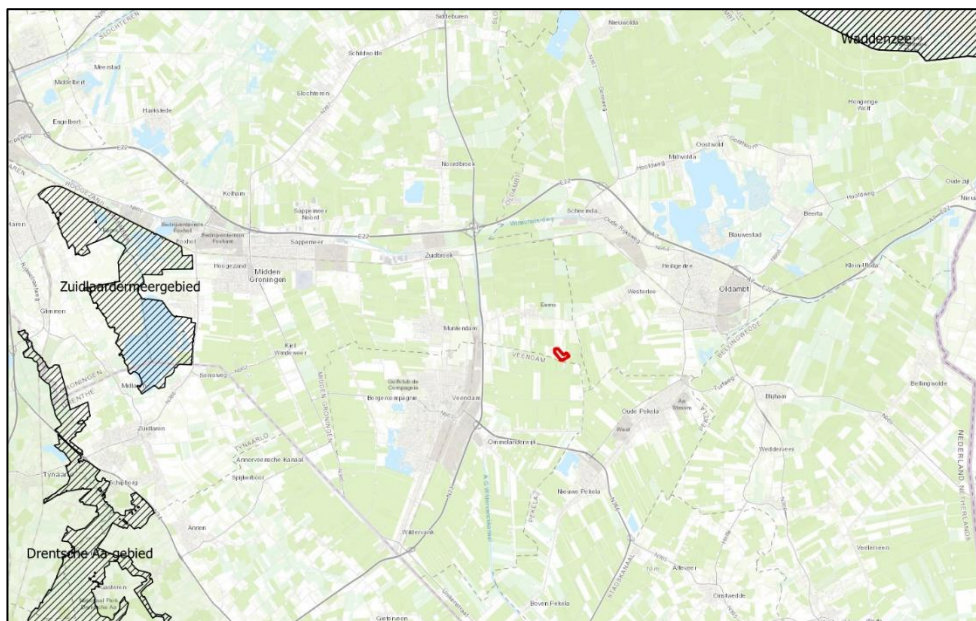
Soort	Beschermings regime	Aanwezigheid	Toelichting
Jaarrond beschermde nesten	Artikel 3.1	Waarschijnlijk	Twee natuurlijke jaarrond beschermde nesten en twee kunstmatig jaarrond beschermde nesten.
Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Waarschijnlijk	In en binnen de verstoringszone van het projectgebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor algemene broedvogels.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijke essentiële vliegrousteondersteuning rondom projectgebied en verblijfplaatsen in gebouwen.
Steenmarter	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk verblijfplaatsen in zuidelijk bos en gebouw achter (noorden) het hoofdgebouw.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Zuidlaardermeergebied' is gelegen op circa 15 kilometer afstand tot het projectgebied. Natura 2000-gebied 'Drentsche Aa-gebied' is op circa 18 kilometer afstand tot het projectgebied gelegen.

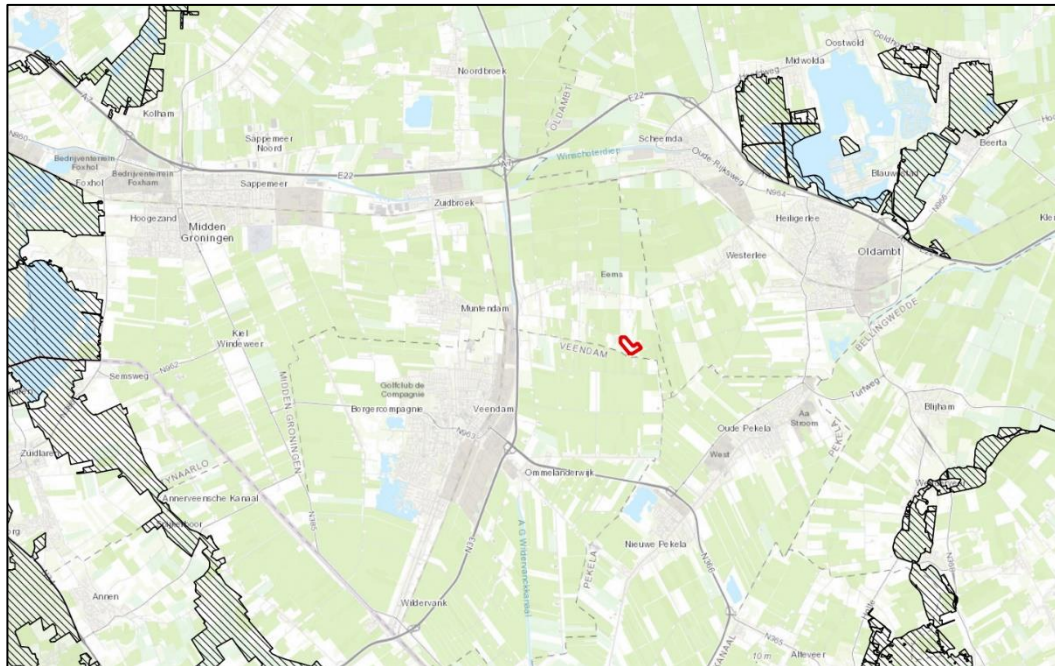
Het Zuidlaardermeer is een natuurlijk meer omgeven door moerasgebieden en een aangrenzend veenweidegebied. Het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied voor de broedvogels roerdomp, porseleinhoen en rietzanger en de niet-broedvogels kleine zwaan, kolgans, smient, slobbeend en toendrarietgans.

Figuur 4.19. Ligging van het projectgebied (rood) ten opzichte Natura 2000-gebieden (gearceerd). (Bron achtergrond: ESRI).

4.3.2 NNN

Het tracé is niet gelegen in een NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 6 kilometer ten noordoosten van het tracé. De provincie Groningen hanteert geen externe werking op NNN-gebieden.

Figuur 4.20. Ligging het projectgebied (rood) ten opzichte van het NNN (gearceerd). (Bron achtergrond: ESRI).

4.3.3 Houtopstanden

Ten behoeve van de werkzaamheden dienen er aardig wat bomen gekapt te worden. Bij de gemeente Midden-Groningen hoeft er geen vergunning aangevraagd te worden, en bij de provincie Groningen hoeft er geen kapmelding gedaan te worden, wanneer houtopstanden deel uitmaken van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en gelegen zijn buiten een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die: ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are; ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen.

De bosschage aan de oostzijde van het plangebied is kleiner dan 10 are.

De bosschage in eigendom van de derde partij, gelegen in de zuidelijke hoek van het projectgebied is echter wel groter dan 10 are.

4.3.4 Bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebied weide- en akkervogels en ganzenfoerageergebieden

Het projectgebied is niet gelegen binnen bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebied voor weide- en akkervogels of ganzenfoerageergebieden. Ten zuiden van de weg Beneden Veensloot is een bos gelegen van Staatsbosbeheer. Dit bos is aangewezen als een bos- en natuurgebied met het beheertype droog bos met productie. Aan de zuidkant van dit bos liggen akkerlandpercelen die zijn aangewezen als leefgebied voor akkervogels (Figuur 4.21). Het dichtstbijzijnde ganzenfoeragegebied en leefgebied voor weidevogels is gelegen bij het Zuidlaardermeergebied op ongeveer 18 kilometer afstand.

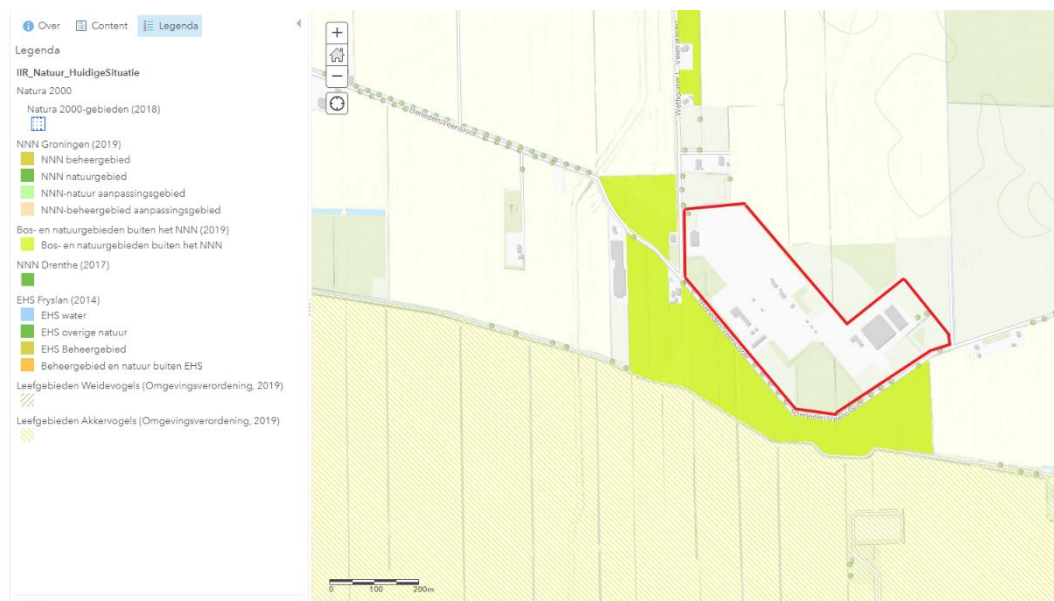
Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden

projectnummer 0432247.100

12 april 2021 revisie 00

TenneT TSO B.V.

Figuur 4.21. Ligging van het projectgebied (rood) ten opzichte van bos- en natuurgebieden buiten het NNN (felgroen) en leefgebied weide- en akkervogels (lichtgroen gestreept). (Bron achtergrond: ESRI).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangegeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied, aanvullend provinciaal beleid en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Van de volgende aspecten van de werkzaamheden moet het effect op de aanwezige beschermde natuurwaarden bepaald worden:

- Verwijderen/snoeien van bomen en struiken;
- Bouwrijp maken van de uitbreidingslocaties;
- Gedeeltelijk dempen van een sloot;
- Maken van sonderingen;
- Bijplaatsen van transformatoren;
- Het af en aanrijden van bouwverkeer.

Ten behoeve van de werkzaamheden wordt er niet aan gebouwen gewerkt.

5.1.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

In en rond het projectgebied zijn 4 potentiële jaarrond beschermde nesten aangetroffen waarvan er twee kunstmatig zijn in de vorm van een rieten mand en korf. Deze kunstmatige nesten zijn aangebracht voor de buizerd. In het bosschage waar deze nesten zich bevinden zullen geen bomen worden verwijderd. Door de redelijke afstand tot het projectgebied en de altijd al aanwezige bedrijvigheid in het projectgebied, worden er geen negatieve effecten op de functionaliteit van deze nesten verwacht. In het hoofdgebouw ten westen van de hoofdingang bevindt zich een potentieel nest van een huismus. Er worden echter geen negatieve effecten verwacht op de functionaliteit van dit nest doordat er geen werkzaamheden aan dit gebouw zullen plaatsvinden.

Er bevinden zich twee natuurlijke potentiële jaarrond beschermde nesten van waarschijnlijk roofvogels in het projectgebied, allebei in een andere bosschage. Het is onbekend van welke roofvogelsoort(en) deze nesten zijn. Voor de uitbreiding van het projectgebied is het verwijderen van de bomen onderdeel van de werkzaamheden. Dit heeft tot gevolg dat deze nestplaatsen verdwijnen, wat in strijd is met de Wet natuurbescherming. Er zal daarom nader onderzoek gedaan moeten worden naar of deze nesten in gebruik zijn en zo ja, door welke soort.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat de nesten niet in gebruik zijn, is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van jaarrond beschermde vogelnesten. Indien de nesten in gebruik zijn door een vogel met een jaarrond beschermd nest, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve nestgelegenheden in de omgeving. Wanneer de nesten niet door een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest in gebruik is, maar wel door een andere vogelsoort, dan gelden de regels voor algemene broedvogels, welke hieronder omschreven worden.

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het projectgebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren of verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen, dan dienen broedgevallen binnen het project- en verstoringsgebied van de werkzaamheden voorkomen te worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan gedaan worden door:

- Het plaatsen van (fluit)linten, hiermee kunnen weidevogels en grondbroeders zoals scholekster buiten het projectgebied gehouden worden;
- Door het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie (waaronder bijvoorbeeld rietkragen en pitruspollen) is er geen nestgelegenheid voor watervogels zoals meerkoet, en wilde eend, en voor rietvogels zoals kleine karekiet en rietgors.
- Het verwijderen van bomen en struiken, hiermee kunnen diverse zangvogels zoals merel, vink en heggenmus buiten het projectgebied gehouden worden.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de preventieve maatregelen niet uitgevoerd worden in een straal van 75 meter rondom de potentiële jaarrond beschermde nesten en mogen ze geen negatieve effecten veroorzaken op andere mogelijke aanwezige beschermde flora en fauna.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Of kan er ook hier voor gekozen worden om het gebied preventief ongeschikt te maken voor broedvogels (zie hierboven). Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn. Het werken binnen het broedseizoen wordt sterk afgeraden omdat de kans erg groot is dat er broedgevallen in bosschages zullen zijn.

5.1.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen opgesteld die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

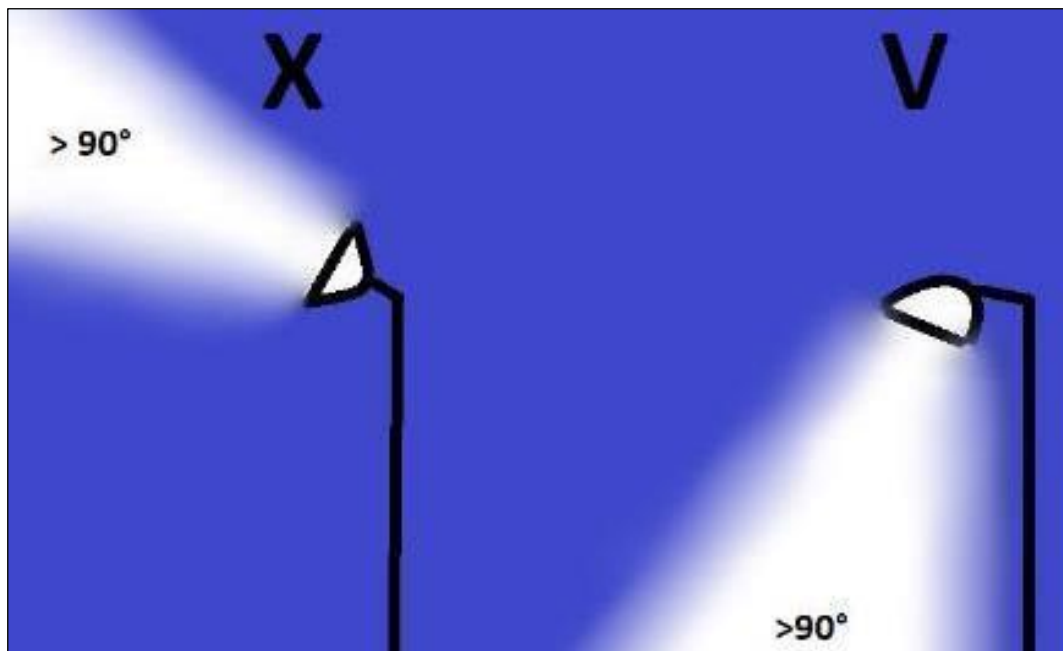
Het hoofdgebouw, het grote gebouw achter het hoofdgebouw en de kleinere transformatorhuisjes in het projectgebied zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Er zijn geschikte invliegopeningen bij ventilatieroosters, stootvoegen en waar de metalen golfplaten overgaan in het dak. Het gebouw achter (ten noorden) van het hoofdgebouw heeft brede kieren tussen de betonplaten waardoor ook hier geschikte

invlieglocaties aanwezig zijn. Daarnaast zijn er rond het projectgebied zijn diverse lijnvormige landschapselementen aanwezig die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Bijna rond het gehele projectgebied lopen bomenrijen die dienst zouden kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Aan de west- en zuidzijde, net buiten het plangebied, staan langs de weg Beneden Veensloot aan beide kanten van de weg bomen die mogelijk een vliegroute voor vleermuizen vormen. Langs de oostzijde en gedeeltelijk de noordzijde van het plangebied loopt ook een bomenrij die mogelijk dienst kan doen als vliegroute.

Ten behoeve van de werkzaamheden worden geen gebouwen gesloopt of aangepast. De bomenrijen die mogelijk dienst doen als essentiële vliegroute (langs de weg Beneden Veensloot en langs de oost- en noordzijde van het projectgebied) worden niet gekapt. Wel kan er, indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober), lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijven en essentiële vliegroutes. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet Natuurbescherming.

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om de gebruikte verlichting weg te draaien van bebouwing, bomen(rijen) en watergangen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober).

Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting. Wanneer bovenstaande werkwijze toegepast wordt zijn er wat betreft vleermuizen geen belemmeringen ten aanzien van de Wet Natuurbescherming.

Figuur 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij werkzaamheden. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving (Bron: JM ecologie).

5.1.3 Steenmarter

Het gebouw aan de achterkant (noordkant) van het hoofdgebouw bevat kieren en openingen die toegankelijk zijn voor een steenmarter. Ook het bosperceel in de zuidhoek vormt geschikt leefgebied voor de steenmarter. Het is mogelijk dat in het gebouw of het bosperceel, verblijfplaatsen van de steenmarter aanwezig zijn. Aan het gebouw zullen echter geen aanpassingen gedaan worden waardoor negatieve effecten op een mogelijke verblijfplaats in het gebouw uitgesloten kunnen worden. Het bosperceel zal grotendeels verwijderd worden, waardoor mogelijke verblijfplaatsen van de steenmarter verdwijnen. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming, daarom dient er nader onderzoek gedaan te worden naar mogelijke verblijfplaatsen van de steenmarter. Wanneer er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn is er geen belemmering voor de uitvoering van de werkzaamheden vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenmarter. Indien er wel verblijfplaatsen aanwezig zijn, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving.

5.2 Effecten op beschermde gebieden

5.2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat Natura-2000 gebied “Zuidlaardermeergebied” is gelegen op ongeveer 15 kilometer afstand tot het projectgebied. Gezien de relatief kleine en kortdurende ingreep, de afstand en de aanwezigheid van tussenliggende afschermdende elementen, kunnen effecten door storingsfactoren zoals verdroging, versnippering, of verstoring door geluid, licht en trillingen op voorhand worden uitgesloten. Om te bepalen of er sprake is van (significant) negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van de stikstofemissie door het project, dient een nadere beschouwing uitgevoerd te worden middels een AERIUS berekening en mogelijk daaruit volgende vervolgstappen zoals een ecologische voortoets en passende beoordeling.

5.2.2 Effecten op het NNN

Het projectgebied is niet gelegen binnen een NNN-gebied. De provincie Groningen hanteert geen externe werking op NNN-gebieden, waardoor negatieve effecten op het NNN uitgesloten zijn.

5.2.3 Houtopstanden

Ten behoeve van de werkzaamheden dienen er aardig wat bomen gekapt te worden. Bij de gemeente Midden-Groningen hoeft er geen vergunning aangevraagd te worden, en bij de provincie Groningen hoeft er geen kapmelding gedaan te worden, wanneer houtopstanden deel uitmaken van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en gelegen zijn buiten een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die: ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are; ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen.

De bosschage aan de oostzijde van het plangebied is kleiner dan 10 are. Hiervoor hoeft ten aanzien van het kappen van houtopstanden geen vergunning bij de gemeente Midden-Groningen aangevraagd te worden en ook hoeft er geen kapmelding gedaan te worden bij de provincie Groningen. De bosschage in eigendom van de derde partij, gelegen in de zuidelijke hoek van het projectgebied is echter wel groter dan 10 are. Hiervoor dient een vergunning bij de gemeente Midden-Groningen aangevraagd te worden. Daarnaast moet er een kapmelding gedaan worden bij de provincie Groningen. Ook zal de provincie Groningen eisen dat de te kappen

houtopstanden gecompenseerd dienen te worden door middel van herbeplanting.

5.2.4 Effecten op bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebieden weide- en akkervogels en ganzenfoerageergebieden.

Het projectgebied is niet gelegen binnen bos- en natuurgebieden buiten het NNN, leefgebied voor weide- en akkervogels of ganzenfoerageergebieden. Hierdoor zijn negatieve effecten op deze beschermde gebieden uitgesloten.

6 Bronnen

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

[Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. \(z.d.\). Informatiepagina Natura 2000-gebieden. Geraadpleegd van https://www.natura2000.nl/](https://www.natura2000.nl/)

Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Geoportaal provincie Groningen, leefgebieden akkervogels. Geraadpleegd van <https://geoportaal.provinciegroningen.nl/portal/home/webmap/viewer.html?useExisting=1>

RAVON (z.d.). Informatiepagina's soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/>

SOVON (z.d.). Informatiepagina ransuil. Geraadpleegd van <https://www.sovon.nl/nl/soort/7670>

Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina's soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Geraadpleegd 17-11-2020.

Omgevingsverordening provincie Groningen. Geraadpleegd van <https://groningen.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9920POVgeconsolideerd-GV03>

BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd. Geraadpleegd van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-002-Kennisdocument-Buizerd-1.0.pdf>

van Manen W. 2000. Trefkans van Ransuilen *Asio otus* in de broedtijd. Drentse Vogels 13: 27-29.

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparemoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparemoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote paremoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparemoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparemoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout	Kevers	Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer		Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden
 projectnummer 0432247.100
 12 april 2021 revisie 00
 TenneT TSO B.V.

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden
projectnummer 0432247.100
12 april 2021 revisie 00
TenneT TSO B.V.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

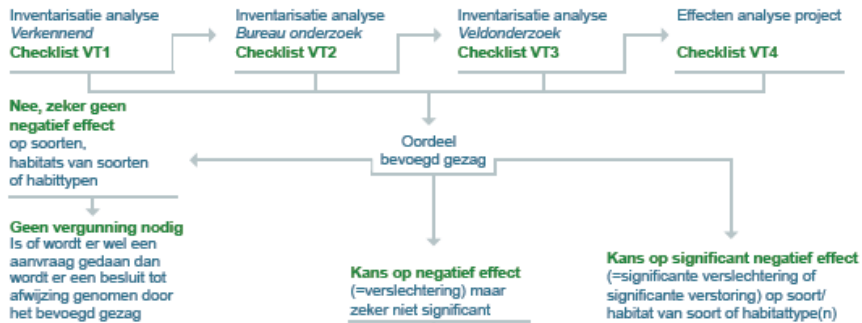
Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Natuurtoets

Ten behoeve van uitbreiding 110 kV, 220 kV en 380 kV hoogspanningsstation Meeden
projectnummer 0432247.100
12 april 2021 revisie 00
TenneT TSO B.V.

VOORTOETS

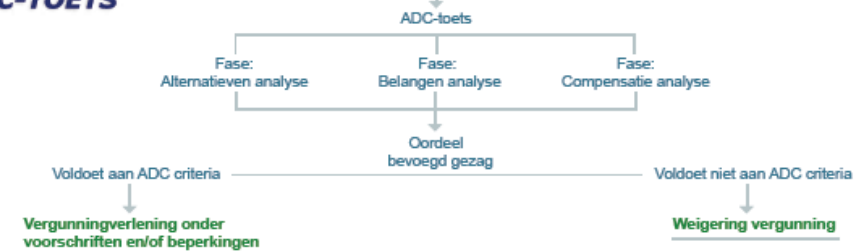
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. 0513-634567
E. reinier.raap@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl